

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΠΟΥΛΙΤΣΙΔΗ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ

(Προσφυγή αριθ. 35178/05)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

11 Οκτωβρίου 2007

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

Στην υπόθεση Πουλιτσίδη κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε τμήμα, η σύνθεση του οποίου έχει ως εξής:

Κύριο Λ. ΛΟΥΚΑΪΔΗ, *πρόεδρο,*

Κύριο Κ.Λ. ΡΟΖΑΚΗ,

Κυρία Ν. ΒΑΛΙĆ,

Κύριο Α. ΚΟΒΛΕΡ,

Κυρία Ε. ΣΤΕΙΝΕΡ,

Κύριο S.E. JEBENS,

Κύριο G. MALINVERNI, *δικαστές,*

και τον κύριο Α. WAMPACH, *αναπληρωτή γραμματέα τμήματος.*

Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 20 Σεπτεμβρίου 2007,

Εκδίδει την πιο κάτω απόφαση, η οποία ελήφθη την ημερομηνία αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 35178/05) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας από δύο υπηκόους του Κράτους αυτού, τις κυρίες Παρέσα Πουλιτσίδη και Ελένη Πουλιτσίδη («οι προσφεύγουσες»), οι οποίες προσέφυγαν ενώπιον του Δικαστηρίου στις 21 Σεπτεμβρίου 2005 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Οι προσφεύγουσες εκπροσωπούνται από τον κ. Γ. Γκεσούλη, δικηγόρο του Δικηγορικού Συλλόγου της Θεσσαλονίκης. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους απεσταλμένους του αντιπροσώπου της, κύριο Σ. Σπυρόπουλο, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και την κυρία Ζ. Χατζηπαύλου, δικαστική αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Οι προσφεύγουσες παραπονούνταν, υπό το πρίσμα του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1 σε συνδυασμό με το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, για πολλές παραβιάσεις του δικαιώματός τους για σεβασμό της περιουσίας τους.

4. Την 1^η Σεπτεμβρίου 2006, το Δικαστήριο αποφάσισε να κοινοποιήσει την προσφυγή στην Κυβέρνηση. Επικαλούμενο το άρθρο 29 § 3 της Σύμβασης, αποφάσισε να αποφανθεί ταυτόχρονα επί του παραδεκτού και επί της ουσίας της υπόθεσης.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

I. ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

5. Οι προσφεύγουσες έχουν γεννηθεί αντίστοιχα το 1928 και το 1925 και είναι κάτοικοι Θεσσαλονίκης.

6. Με την συμβολαιογραφική πράξη αριθ. 8686 από 13 Φεβρουαρίου 1964, οι προσφεύγουσες και η αδελφή τους, Κυριακή Πουλιτσίδη, απέκτησαν ένα οικόπεδο 7.452,59 τ.μ., το οποίο βρίσκεται στο Πανόραμα, μία περιοχή κατοικιών στην περιφέρεια της πόλης της Θεσσαλονίκης.

7. Το 1982 και το 1984 αντίστοιχα, το πολεοδομικό γραφείο του Δήμου Θεσσαλονίκης εξέδωσε δύο πράξεις τακτοποίησης και αναλογισμού αποζημιώσεως, προκειμένου να προβεί στην τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου της περιοχής. Οι προσφεύγουσες και η αδελφή τους, των οποίων το οικόπεδο θιγόταν από τις πράξεις αυτές, άσκησαν τα ένδικα μέσα που προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο και επέτυχαν την ακύρωσή τους το 1983 και το 1986 αντίστοιχα.

8. Στις 17 Φεβρουαρίου 1997, η διοίκηση εξέδωσε μία τρίτη πράξη που αφορούσε το επίδικο οικόπεδο (πράξη αριθ. 6911/1997). Δυνάμει της πράξης αυτής, οι ενδιαφερόμενες παραχωρούσαν στις γειτονικές ιδιοκτησίες ένα τμήμα του οικοπέδου τους και αποκτούσαν άλλα τμήματα γης, προκειμένου να δημιουργηθούν οικόπεδα με ευθείες πλευρές και κανονικά σχήματα και να χαραχθούν νέες δημοτικές οδοί. Η πράξη αριθ. 6911/1997 όριζε εξάλλου την κατανομή των αποζημιώσεων των καταβλητέων από τους ιδιοκτήτες τμήματα των οικοπέδων των οποίων θα ανταλλάσσονταν. Μέσα στο πλαίσιο αυτό, είχε αποφασιστεί ότι, για ένα τμήμα του οικοπέδου τους, το οποίο βρισκόταν εκτός του σχεδίου πόλεως, οι ενδιαφερόμενες δεν θα ελάμβαναν οποιαδήποτε αποζημίωση, διότι θεωρούνταν ως ευνοημένες από το νέο ρυμοτομικό σχέδιο.

9. Στις 13 Μαρτίου 1997, οι προσφεύγουσες και η αδελφή τους άσκησαν ένσταση, η οποία απορρίφθηκε από τον Νομάρχη (απόφαση αριθ. 29/115/ΠΕ1152/1997).

10. Στις 4 Αυγούστου 1997, οι προσφεύγουσες, οι οποίες είχαν εν τω μεταξύ κληρονομήσει το μερίδιο της αδελφής τους, προσέβαλαν την πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση του Νομάρχη ενώπιον του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Στις 17 Νοεμβρίου 1997, αυτές κατέθεσαν ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας μία αίτηση ακύρωσης της σιωπηρής άρνησης του τελευταίου να κάνει

δεκτή την προσφυγή τους. Αυτές ζήτησαν επίσης την ακύρωση της πράξης αριθ. 6911/1997.

11. Στις 17 Δεκεμβρίου 1997, ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας απέρριψε ρητά την προσφυγή των προσφευγουσών κατά της απόφασης του Νομάρχη αριθ. 29/115/ΠΕ1152/1997. Αυτές κατέθεσαν τότε προσφυγή ενώπιον του Υπουργού Περιβάλλοντος και Δημοσίων Έργων, ο οποίος την απέρριψε με την από 13 Μαΐου 1998 απόφασή του (απόφαση αριθ. 12004/2589/1998).

12. Στις 23 Ιουλίου 1998, οι προσφεύγουσες κατέθεσαν εκ νέου ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας μία αίτηση ακύρωσης της πιο πάνω αναφερόμενης απόφασης του Υπουργού, επικαλούμενες πολλές προσβολές της ιδιοκτησίας τους. Αυτές παραπονέθηκαν αφενός διότι απαλλοτριώθηκε ιδιοκτησία τους 808,5 τετραγωνικών μέτρων και διότι στις γειτονικές ιδιοκτησίες επιφυλάχθηκε προνομιακή μεταχείριση σε βάρος της ιδιοκτησίας τους. Αφετέρου, παραπονέθηκαν διότι δεν εισέπραξαν καμία αποζημίωση για τα 430,20 τετραγωνικά μέτρα από την απαλλοτριωθείσα έκταση, επειδή θεωρήθηκε ότι είχαν ευνοηθεί από το νέο ρυμοτομικό σχέδιο. Υπογράμμισαν ότι η εφαρμοστέα νομοθεσία που προέβλεπε αυτήν την «αυτό-αποζημίωση» (βλέπε πιο κάτω παραγράφους 17-18) δημιουργούσε ένα αμάχητο τεκμήριο ωφέλειας, το οποίο θα ήταν αντίθετο προς το άρθρο 17 του Συντάγματος, καθώς και προς το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1 της Σύμβασης. Υποστήριξαν ότι, στην συγκεκριμένη περίπτωση, η έκταση που «αυτό-αποζημιώθηκε» δεν αποκτούσε κανένα πλεονέκτημα ικανό να δικαιολογήσει την συμμετοχή τους στην δαπάνη της απαλλοτρίωσης.

13. Στην συνέχεια, το Συμβούλιο της Επικρατείας παρέπεμψε τις δύο αιτήσεις ακύρωσης ενώπιον του διοικητικού εφετείου Θεσσαλονίκης, το οποίο ήταν πλέον αρμόδιο να εκδικάζει αυτού του τύπου τις υποθέσεις.

14. Στις 19 Δεκεμβρίου 2001, το διοικητικό εφετείο κήρυξε την πρώτη αίτηση απαράδεκτη στο μέτρο που στρεφόταν κατά της πράξης αριθ. 6911/1997, για τον λόγο ότι η πράξη αυτή δεν είχε εκτελεστό χαρακτήρα. Απέρριψε το υπόλοιπο της αίτησης, όπως και την δεύτερη αίτηση που είχαν καταθέσει οι προσφεύγουσες, ως αβάσιμες (απόφαση αριθ. 2106/2001).

15. Στις 3 Απριλίου 2002, οι προσφεύγουσες άσκησαν έφεση.

16. Στις 23 Μαρτίου 2005, το Συμβούλιο της Επικρατείας απέρριψε την έφεση. Επικύρωσε την διαδικασία που ακολουθήθηκε από τον Νομάρχη, κρίνοντας

ότι αυτός είχε ορθά εφαρμόσει τις εφαρμοστέες διατάξεις στην συγκεκριμένη περίπτωση. Σημείωσε εξάλλου ότι, κατ'εφαρμογήν των επιδίκων μέτρων, η έκταση της ιδιοκτησίας των προσφευγουσών είχε αυξηθεί κατά 142,10 τετραγωνικά μέτρα και αποκτήσει μία πρόσθετη πρόσβαση σε δύο δρόμους του οικοδομικού τετραγώνου. Έκρινε έτσι ότι η υποχρέωση των προσφευγουσών να συμμετέχουν στα έξοδα της απαλλοτρίωσης δεν ήταν αντίθετη προς το άρθρο 17 του Συντάγματος ούτε προς το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1, διότι, κατά τεκμήριο, η ιδιοκτησία τους, η οποία βρισκόταν εκτός του σχεδίου, ωφελείτο από το νέο ρυμοτομικό σχέδιο. Πράγματι, σύμφωνα με το ανώτατο δικαστήριο, όταν μία νέα δημοτική οδός χαράσσεται στα όρια ενός οικισμού, το ακίνητο, το οποίο βρίσκεται εκτός του σχεδίου πόλεως, καθίσταται οικοδομήσιμο σύμφωνα με όρους παρόμοιους με εκείνους που ισχύουν για τα ακίνητα που βρίσκονται μέσα στην πολεοδομική ζώνη. Το Συμβούλιο της Επικρατείας έκρινε επίσης επί του σημείου αυτού ότι το επιχείρημα των προσφευγουσών, σύμφωνα με το οποίο η ιδιοκτησία τους που βρισκόταν εκτός του σχεδίου πόλεως δεν ήλκε οποιοδήποτε πολεοδομικό όφελος, ήταν αβάσιμο (απόφαση αριθ. 906/2005).

II. ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ

17. Σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, ο ιδιοκτήτης του οποίου το ακίνητο αποκτά πρόσωπο σε μία διανοιγμένη οδό, ωφελείται και συμμετέχει στα έξοδα του έργου, στα οποία υποβάλλεται το Κράτος, με την μορφή της «αυτό-αποζημίωσης» (βλέπε ειδικότερα τον νόμο 653/1977 *σχετικά με τις υποχρεώσεις των παροδίων ιδιοκτητών για την χάραξη εθνικών οδών*). Το τεκμήριο αυτό, σύμφωνα με το οποίο η ελκόμενη από τις εργασίες οδικής χωροθέτησης υπεραξία συνιστά επαρκή αποζημίωση, θεωρείτο επί μεγάλο διάστημα ως αμάχητο. Σύμφωνα με τις αποφάσεις του Δικαστηρίου στις υποθέσεις *Κατηκαρίδης και λοιποί κατά Ελλάδας, Τσόμτσος και λοιποί κατά Ελλάδας* (αποφάσεις της 15 Νοεμβρίου 1996, *Recueil des arrêts et decisions* 1996-V) και *Παπαχελάς κατά Ελλάδας* ([GC], αριθ. 31423/96, § 49, CEDH 1999-II), τα εθνικά δικαστήρια δέχονται πλέον ότι το εν λόγω τεκμήριο δεν είναι πλέον αμάχητο. Έτσι, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να προσφύγουν ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων προκειμένου να κριθεί ότι δεν είναι ευνοημένοι ιδιοκτήτες με την έννοια του πιο πάνω αναφερομένου νόμου και να εισπράξουν, ενδεχομένως, μία συμπληρωματική αποζημίωση.

18. Δυνάμει του άρθρου 95 § 10 του νόμου 1892/1990, οι διατάξεις του νόμου 653/1977 εφαρμόζονται και σε περίπτωση διάνοιξης ή διαπλάτυνσης των οδών που οριοθετούν το σχέδιο πόλεως.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Ι. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΑΡΙΘ. 1 ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

19. Επικαλούμενες το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1 σε συνδυασμό με το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, οι προσφεύγουσες παραπονούνται για πολλές προσβολές του δικαιώματός τους για σεβασμό της περιουσίας τους.

Α. Επί του παραδεκτού

20. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η προσφυγή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Σύμβασης. Το Δικαστήριο σημειώνει εξάλλου ότι αυτή δεν προσκρούει σε κανέναν άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει επομένως να κηρυχθεί παραδεκτή.

Β. Επί της ουσίας

1. *Επί των αιτιάσεων των προσφευγουσών των ελκομένων από τις επεμβάσεις που απορρέουν από την εφαρμογή των επιδίκων διοικητικών πράξεων*

21. Οι προσφεύγουσες παραπονούνται ότι, με επαναλαμβανόμενες πράξεις, η διοίκηση προσέβαλε το δικαίωμά τους για σεβασμό της περιουσίας τους. Αυτές ισχυρίζονται ειδικότερα ότι ένα τμήμα του οικοπέδου τους απαλλοτριώθηκε παρανόμως και ότι η παραχώρηση ενός τμήματος του οικοπέδου αυτού χωρίς αποζημίωση, για τον λόγο ότι αυτές τεκμαίρονταν ότι είχαν ωφεληθεί από το νέο ρυμοτομικό σχέδιο, δεν ήταν σύμφωνη προς τις απαιτήσεις που θέτει το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1. Η διάταξη αυτή έχει ως εξής:

«Εκαστο φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει δικαίωμα στον σεβασμό της περιουσίας του. Κανείς δεν μπορεί να στερηθεί της ιδιοκτησίας του παρά

μόνον για λόγους δημόσιας ωφέλειας και σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από τον νόμο και τις γενικές αρχές του διεθνούς δικαίου.

Οι προηγούμενες διατάξεις δεν θίγουν το δικαίωμα των Κρατών να θεσπίζουν τους νόμους που κρίνουν απαραίτητους για να ρυθμίσουν τη χρήση των αγαθών σύμφωνα με το γενικό συμφέρον ή για να εξασφαλίσουν την πληρωμή των φόρων ή άλλων συνεισφορών ή των προστίμων.»

α) Τα επιχειρήματα των διαδίκων

22. Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το Συμβούλιο της Επικρατείας δεν στηρίχθηκε πάνω σε ένα νόμιμο τεκμήριο ωφέλειας για να απορρίψει την αιτίαση των προσφευγουσών την ελκόμενη από την «αυτό-αποζημίωση» ενός τμήματος του οικοπέδου τους, αλλά πάνω σε ένα πασίγνωστο γεγονός, το οποίο δεν έχει ανάγκη απόδειξης και δεν υπόκειται σε εξαίρεση: τα οικοπέδα στα όρια του σχεδίου πόλεως, τα οποία αποκτούν απευθείας πρόσωπο σε διανοιγόμενες οδούς, ωφελούνται πάντοτε από αυτό, χωρίς εξαίρεση. Τούτο συμβαίνει διότι, χάρις σε αυτήν την διάνοιξη οδού, τα εν λόγω οικοπέδα αποκτούν, αφενός, ένα πρόσωπο σε μία δημόσια οδό και, αφετέρου, αυτά καθίστανται οικοδομήσιμα σύμφωνα με όρους ανάλογους εκείνων, περισσότερο επικερδών, που ισχύουν για τα περιλαμβανόμενα στο σχέδιο πόλεως οικοπέδα. Έτσι, όχι μόνον επιτρέπεται, αλλά, πολύ περισσότερο, επιβάλλεται στον ιδιοκτήτη τον οποίο αφορά το μέτρο αυτό να συνεισφέρει στις δαπάνες της διάνοιξης της οδού μέσω της εισφοράς του τμήματος του οικοπέδου που είναι απαραίτητο για την διάνοιξη αυτή.

23. Η Κυβέρνηση θεωρεί ότι θα ήταν παράλογο και παράδοξο να απολαμβάνει ο ιδιοκτήτης, από την μία, όλων των ωφελειών και των πλεονεκτημάτων που αποκτά η ιδιοκτησία του χάρις στην εφαρμογή του πολεοδομικού σχεδίου και την διάνοιξη μιας οδού, αλλά να έχει, από την άλλη, την αξίωση να μην υποβληθεί σε οποιαδήποτε δαπάνη, την οποία τα μέτρα αυτά συνεπάγονται για τον διοικούμενο.

24. Η Κυβέρνηση σημειώνει ότι, πέρα από την προβαλλόμενη από τις προσφεύγουσες γενική αιτίαση σχετικά με την εφαρμογή στην υπόθεσή τους του άρθρου 95 § 10 του νόμου 1892/1990, αυτές δεν κατόρθωσαν, ούτε ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων ούτε ενώπιον του Δικαστηρίου, να αποδείξουν με συγκεκριμένα στοιχεία ότι τα προφανή πλεονεκτήματα που η ιδιοκτησία τους αντλεί από την εφαρμογή των επιδίκων μέτρων υπήρχαν και προηγουμένως, τουλάχιστον στην ίδια

αναλογία και με την ίδια φύση. Η Κυβέρνηση συμπεραίνει ότι εν προκειμένω δεν προκύπτει οποιαδήποτε παραβίαση του δικαιώματος των προσφευγουσών για σεβασμό της περιουσίας τους.

25. Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι το οικόπεδό τους ουδόλως ωφελήθηκε από τα επίδικα μέτρα, διότι ήταν ούτως ή άλλως ήδη οικοδομήσιμο. Αν και το διακήρυσσαν με κάθε ευκαιρία από το 1982, ούτε η διοίκηση ούτε τα επιληφθέντα δικαστήρια δεν εξέτασαν τα επιχειρήματά τους επί της ουσίας. Πράγματι, κατ'εφαρμογήν ενός αμαχήτου τεκμηρίου, αυτές εμποδίστηκαν από το να αποδείξουν την έλλειψη ωφέλειας και δεν εισέπραξαν οποιαδήποτε αποζημίωση για 430,20 τετραγωνικά μέτρα που απαλλοτριώθηκαν.

26. Οι προσφεύγουσες εκτιμούν ότι το σύστημα που εφαρμόστηκε στην περίπτωση τους δεν λαμβάνει καθόλου υπόψη την ποικιλία των καταστάσεων, παραγνωρίζοντας τις διαφορές, οι οποίες προκύπτουν από την φύση των εργασιών και την διαμόρφωση του χώρου. Αναφέρονται στην νομολογία του Δικαστηρίου στις (προαναφερθείσες) υποθέσεις *Κατηκαρίδης και λοιποί, Τόμπσος και λοιποί* και *Παπαχελάς κατά Ελλάδας* και βεβαιώνουν ότι ουδείς λόγος συντρέχει για να αποστεί το Δικαστήριο από την νομολογία αυτή στην συγκεκριμένη υπόθεση.

β) Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

27. Το Δικαστήριο κρίνει φυσικό, σε έναν τομέα τόσο πολύπλοκο και δύσκολο όσο η χωροταξία, να απολαμβάνουν τα Συμβαλλόμενα Κράτη μιας ευρείας διακριτικής ευχέρειας προκειμένου να εφαρμόσουν την πολεοδομική πολιτική τους (*Sporrong et Lönnroth κατά Σουηδίας*, απόφαση της 23 Σεπτεμβρίου 1982, série A no. 52, σελ. 26, § 69). Θεωρεί δεδομένο ότι η επέμβαση στο δικαίωμα των προσφευγουσών για σεβασμό της περιουσίας τους προβλεπόταν από τον νόμο και ικανοποιούσε τις απαιτήσεις του γενικού συμφέροντος. Στο σημείο αυτό, το Δικαστήριο εκτιμά ότι δεν είναι αρμόδιο να ελέγξει συνολικά τους όρους της διαδικασίας τροποποίησης του ρυμοτομικού σχεδίου και τις λύσεις που δόθηκαν από τις αρμόδιες εθνικές αρχές. Πράγματι, σημειώνει ότι τα επίδικα διοικητικά μέτρα επικυρώθηκαν μετά από έναν εμπεριστατωμένο έλεγχο όλων των πλευρών της υπόθεσης από το Συμβούλιο της Επικρατείας, το οποίο έκρινε ότι αυτά ήταν σύννομα και ότι η εφαρμογή τους ήταν σύμφωνη με τον νόμο. Το Δικαστήριο δεν μπορεί εν τούτοις να παραιτηθεί από την εξουσία ελέγχου του. Είναι αρμόδιο να ελέγξει αν η διωκόμενη ισορροπία τηρήθηκε κατά τρόπο συμβατό με το δικαίωμα των

προσφευγουσών για σεβασμό της περιουσίας τους, με την έννοια της πρώτης φράσης του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου αριθμός 1 (*Elia S.r.l. κατά Ιταλίας*, αριθ. 37710/97, §§ 77-78, CEDH 2001-IX).

28. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ένα μέτρο επέμβασης στο δικαίωμα για σεβασμό της περιουσίας πρέπει να τηρεί μία «δίκαιη ισορροπία» μεταξύ των απαιτήσεων του γενικού συμφέροντος της κοινότητας και των επιταγών της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ατόμου (βλέπε, μεταξύ άλλων, *Sporrong et Lönnroth κατά Σουηδίας*, όπως πιο πάνω). Για να εκτιμηθεί αν το επίδικο μέτρο σέβεται την απαιτούμενη δίκαιη ισορροπία και, ειδικότερα, αν δεν θέτει στον προσφεύγοντα ένα δυσανάλογο βάρος, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι διατυπώσεις της αποζημίωσης που προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία. Ως προς τούτο, χωρίς την καταβολή ενός ποσού ευλόγως ανάλογου προς την αξία του πράγματος, η στέρηση της ιδιοκτησίας συνιστά κανονικά μία υπερβολική προσβολή που δεν θα μπορούσε να δικαιολογηθεί στη βάση του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1. Το τελευταίο δεν εγγυάται εν τούτοις σε όλες τις περιπτώσεις το δικαίωμα για πλήρη αποζημίωση, γιατί οι θεμιτοί στόχοι «δημόσιας ωφέλειας» μπορούν να συνηγορούν υπέρ μιας αποζημίωσης μικρότερης από την πλήρη αγοραία αξία (βλέπε *Ιερές μονές κατά Ελλάδας*, απόφαση της 9 Δεκεμβρίου 1994, série A no. 301-A, σελ. 34-35, §§ 70-71).

29. Εξάλλου, στον καθορισμό της αποζημίωσης που οφείλει στους ιδιοκτήτες των ακινήτων που απαλλοτριώνονται ενόψει εργασιών οδοποιΐας, μπορούν νομίμως να ληφθούν υπόψη πλεονεκτήματα που προκύπτουν από τις εργασίες αυτές για τους παρόδιους ιδιοκτήτες (πιο πάνω αναφερόμενη *Κατηκαρίδης και λοιποί κατά Ελλάδας*, σελ. 1688, § 49 – πιο πάνω αναφερόμενη *Τσόμτσος και λοιποί κατά Ελλάδας*, σελ. 1715, § 40).

30. Σε ό,τι αφορά την παρούσα υπόθεση, και ειδικότερα την αιτίαση των προσφευγουσών ότι υπήρξε στην περίπτωσή τους εφαρμογή ενός «αμάχητου τεκμηρίου» ωφελείας, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι είχε ήδη την ευκαιρία να αποφανθεί επί του τιθέμενου από τον νόμο 653/1997 τεκμηρίου, το οποίο έχει εδώ και πολύ καιρό καθιερωθεί από την νομολογία ως αμάχητο, και να διαπιστώσει την υπερβολική ακαμψία του θεσπισθέντος συστήματος: σε όλες τις περιπτώσεις, η αποζημίωση περιοριζόταν, χωρίς να επιτρέπεται στους ενδιαφερόμενους ιδιοκτήτες να υποστηρίξουν ότι, στην πραγματικότητα, τα έργα οδοποιΐας είχαν ως αποτέλεσμα είτε να μην τους παρέχουν κανένα πλεονέκτημα ή να τους παρέχουν ένα μικρότερο πλεονέκτημα είτε να τους προξενήσουν μία ζημία λιγότερο ή περισσότερο

σημαντική. Το Δικαστήριο κατέληξε επομένως στην παραβίαση του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1 προς τον σκοπό αυτό (βλέπε τις προαναφερθείσες υποθέσεις *Κατηκαρίδης και λοιποί κατά Ελλάδα*, *Τόμτσος και λοιποί κατά Ελλάδα* και *Παπαχελάς κατά Ελλάδα*).

31. Επιπλέον, ακόμη όταν τα εθνικά δικαστήρια άρχισαν να δέχονται ότι το εν λόγω τεκμήριο δεν ήταν πλέον αμάχητο, το Δικαστήριο έκρινε εν τούτοις ότι το σύστημα αποζημίωσης των ιδιοκτητών που θίγονται από ένα μέτρο απαλλοτρίωσης δεν βελτιώθηκε αισθητά, στο μέτρο που οι ιδιοκτήτες, οι οποίοι θεωρούσαν τους εαυτούς τους ζημιωθέντες από τις εργασίες ήταν υποχρεωμένοι να προσφύγουν εκ νέου στα πολιτικά δικαστήρια για να αποδείξουν ότι οι ιδιοκτησίες τους είχαν ζημιωθεί στην πραγματικότητα. Το Δικαστήριο έκρινε επομένως ότι αυτή η διαδικασία κινδύνευε να επιμηκυνθεί, αν κάποιος από τους διαδίκους αποφάσιζε να ασκήσει τα ένδικα μέσα που του προσφέρονταν και η διαδικασία αυτή ερχόταν να προστεθεί στην διαδικασία την σχετική με τον καθορισμό της τιμής μονάδος της αποζημίωσης, η οποία περιελάμβανε ήδη τρία στάδια: τον καθορισμό της τιμής μονάδος, στην αρχή προσωρινής και στην συνέχεια οριστικής, της αποζημίωσης και την αναγνώριση των δικαιούχων του δικαιώματος στην αποζημίωση (*Αζάς κατά Ελλάδα*, αριθ. 50824/99, § 52, 19 Φεβρουαρίου 2002).

32. Εν τούτοις, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η κατάσταση για την οποία παραπονούνται εν προκειμένω οι προσφεύγουσες είναι διάφορη από εκείνη των πιο πάνω αναφερομένων υποθέσεων. Βεβαίως, υπήρξε συμμετοχή των προσφευγουσών στις δαπάνες της απαλλοτρίωσης ενός τμήματος του οικοπέδου τους, αλλά δεν προκύπτει από την δικογραφία ότι οι ενδιαφερόμενες εμποδίστηκαν από το να υποστηρίξουν ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων το δικαίωμά τους σε πλήρη αποζημίωση: το Συμβούλιο της Επικρατείας δεν προέβη στην αυτόματη εφαρμογή του τεκμηρίου της ωφελείας ούτε κάλεσε τις προσφεύγουσες να εισαγάγουν μία νέα διαδικασία για να αποδείξουν ότι στην πραγματικότητα ζημιώθηκαν από τα επίδικα μέτρα. Αντιθέτως, η «αυτό-αποζημίωση» για την οποία παραπονούνταν οι προσφεύγουσες ελέγχθηκε και επικυρώθηκε από το Συμβούλιο της Επικρατείας, το οποίο έκρινε, μετά από μία εξέταση όλων των παραμέτρων της υπόθεσης, ότι η ιδιοκτησία τους αντλούσε στην πραγματικότητα ωφέλεια από το νέο ρυμοτομικό σχέδιο: η επιφάνειά της αυξανόταν κατά 142,10 τετραγωνικά μέτρα και αποκτούσε μία συμπληρωματική πρόσβαση σε δύο δρόμους του οικοδομικού τετραγώνου. Σε ό,τι αφορά το οικόπεδο, το οποίο βρισκόταν εκτός του σχεδίου πόλεως, αυτό

καθίστατο οικοδομήσιμο με όρους ανάλογους προς εκείνους που ισχύουν για τα ευρισκόμενα εντός της πολεοδομικής ζώνης οικοπέδα. Λαμβανομένης υπόψη της διακριτικής ευχέρειας, την οποία το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1 παραχωρεί στις εθνικές αρχές (πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Παπαχελάς κατά Ελλάδας*, § 49), το Δικαστήριο δεν διακρίνει καμία ένδειξη ικανή να αμφισβητήσει τα συμπεράσματα του ανωτάτου δικαστηρίου.

33. Συνεπώς, δεν υπήρξε εν προκειμένω παραβίαση του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1.

2. Επί της αιτίας των προσφευγουσών της ελκόμενης από την απώλεια της χρήσης του οικοπέδου τους χωρίς αποζημίωση

34. Οι προσφεύγουσες παραπονούνται εξάλλου διότι επί ένα μεγάλο χρονικό διάστημα, αυτές απώλεσαν την χρήση του οικοπέδου τους χωρίς οποιαδήποτε αποζημίωση. Ισχυρίζονται ειδικότερα ότι από το 1982, έτος έκδοσης της πρώτης επίδικης πράξης, μέχρι σήμερα ή, εναλλακτικά, μέχρι το 1997, έτος έκδοσης της τρίτης πράξης που αφορούσε το οικόπεδό τους, βρέθηκαν σε μία κατάσταση αβεβαιότητας και στέρησης της χρήσης του ακινήτου τους, γεγονός που ισοδυναμεί, κατά την άποψή τους, με μία απαλλοτρίωση *de facto*.

35. Το Δικαστήριο σημειώνει καταρχήν ότι δεν μπορεί να εξετάσει την αιτίαση αυτή παρά μόνον στο μέτρο που αφορά την τρίτη πράξη αναφορικά με την ιδιοκτησία των προσφευγουσών, ήτοι την πράξη αριθ. 6911 που εκδόθηκε το 1997, αφού οι διαδικασίες, οι οποίες οδήγησαν στην ακύρωση των δύο πρώτων πράξεων, είχαν περατωθεί το 1983 και το 1986 αντίστοιχα. Ακόμη περισσότερο, δεν υπάρχει καμία ένδειξη που να αφήνει να εννοηθεί ότι, μεταξύ της ακύρωσης της δεύτερης πράξης το 1986 και της έκδοσης της τρίτης το 1997, η ιδιοκτησία των προσφευγουσών υπέστη κάποιον ιδιαίτερο περιορισμό.

36. Εξάλλου, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η αιτίαση αυτή, την οποία οι προσφεύγουσες προβάλλουν καταρχήν υπό το πρίσμα του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1, περιορίζεται στην αδυναμία της πλήρους απόλαυσης της χρήσης της ιδιοκτησίας τους κατά την διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον των αρμοδίων διοικητικών αρχών. Όμως, σύμφωνα με την νομολογία του Δικαστηρίου, οι αρνητικές περιουσιακές επιπτώσεις, οι οποίες τυχόν προκαλούνται από την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας, αναλύονται ως μία συνέπεια της παραβίασης του προστατευόμενου από το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης δικαιώματος και δεν θα

μπορούσαν να ληφθούν υπόψη παρά μόνον για την δίκαιη αποζημίωση που θα μπορούσαν να λάβουν οι ενδιαφερόμενες κατόπιν της διαπίστωσης της παραβίασης αυτής (βλέπε, προς την κατεύθυνση αυτή, *Βαρυπάτη κατά Ελλάδας*, αριθ. 38459/97, § 32, 26 Οκτωβρίου 1999 – *Dumas κατά Γαλλίας* (déc.), αριθ. 53425/99, 30 Απριλίου 2002 – *Capestrani κατά Ιταλίας* (déc.), αριθ. 46617/99, 27 Ιανουαρίου 2005). Το Δικαστήριο έχει λοιπόν την άποψη ότι η αιτίαση αυτή πρέπει να εξεταστεί υπό το πρίσμα του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης, το οποίο, στα εφαρμοστέα αποσπάσματά του, έχει ως εξής:

«1. Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...) εντός λογικής προθεσμίας υπό (...) δικαστηρίου (...), το οποίον θα αποφασίση (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...)»

37. Η Κυβέρνηση δεν αποφαίνεται επί του ζητήματος αυτού, θεωρώντας ότι οι προσφεύγουσες δεν διατύπωσαν κάποια αιτίαση σχετική με την διάρκεια της επίδικης διαδικασίας.

38. Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι η υπόθεσή τους δεν παρουσίαζε ιδιαίτερη πολυπλοκότητα και ότι είχε υπερβολική διάρκεια.

39. Η περίοδος που πρέπει να ληφθεί υπόψη άρχισε στις 17 Νοεμβρίου 1997, όταν οι προσφεύγουσες προσέφυγαν ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας για να αμφισβητήσουν τα επιβληθέντα με την πράξη 6911/1997 μέτρα, και έληξε στις 23 Μαρτίου 2005, με την απόφαση αριθ. 906/2005 του ανωτάτου δικαστηρίου. Διήρκεσε συνεπώς επτά έτη και περισσότερους από τέσσερις μήνες για δύο βαθμούς δικαιοδοσίας.

40. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται σύμφωνα με τις συνθήκες της υπόθεσης και λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που έχουν καθιερωθεί από την νομολογία του, και ειδικότερα την πολυπλοκότητα της υπόθεσης, την συμπεριφορά του προσφεύγοντος και εκείνη των αρμοδίων αρχών, καθώς και της σημασίας της διαφοράς για τους ενδιαφερόμενους (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Frydlender κατά Γαλλίας* [GC], αριθ. 30979/96, § 43, CEDH 2000-VII).

41. Το Δικαστήριο έχει χειριστεί πολλές φορές υποθέσεις που εγείρουν ζητήματα παρόμοια με εκείνα της προκείμενης υπόθεσης και έχει διαπιστώσει την

παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης (βλέπε την πιο πάνω απόφαση *Frydlender*).

42. Αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία που του υποβλήθηκαν, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η Κυβέρνηση δεν εξέθεσε κανένα γεγονός ή επιχείρημα που να μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην παρούσα περίπτωση. Λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του επί του ζητήματος αυτού, το Δικαστήριο εκτιμά ότι, εν προκειμένω, η διάρκεια της επίδικης διαδικασίας είναι υπερβολική και δεν συνάδει προς την απαίτηση της «λογικής προθεσμίας».

43. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο εκτιμά ότι εν προκειμένω υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης ως προς την διάρκεια της διαδικασίας.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

44. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

45. Οι προσφεύγουσες αξιώνουν τα ακόλουθα ποσά για την υλική ζημία που ισχυρίζονται ότι υπέστησαν:

i. 1.543.500 ευρώ ή, εναλλακτικά, 808.500 ευρώ για διαφυγόντα κέρδη. Τα ποσά αυτά αντιστοιχούν στα μισθώματα που θα είχαν εισπράξει, αν είχαν οικοδομήσει το 1986 ένα κτίριο με δέκα διαμερίσματα πάνω στο οικοπέδό τους και είχαν εκμισθώσει τα διαμερίσματα μέχρι σήμερα ή μέχρι το 1997, έτος έκδοσης της τρίτης διοικητικής πράξης που αφορούσε το οικοπέδό τους.

ii. 623.790 ευρώ για την αποζημίωση που δεν εισέπραξαν για τα απαλλοτριωθέντα 430,20 τετραγωνικά μέτρα εξαιτίας της εφαρμογής της αρχής της «αυτό-αποζημίωσης».

iii. 463.050 ευρώ για την αποζημίωση της δυσανάλογης απαλλοτρίωσης των 808,50 τετραγωνικών μέτρων του οικοπέδου τους.

46. Οι προσφεύγουσες αξιώνουν επίσης 20.000 ευρώ για την ηθική βλάβη που υποστηρίζουν ότι υπέστησαν.

47. Η Κυβέρνηση καλεί το Δικαστήριο να απορρίψει το αίτημα για την υλική ζημία και υποστηρίζει ότι μία διαπίστωση παραβίασης θα συνιστούσε αφ'εαυτής επαρκή δίκαιη ικανοποίηση για την ηθική βλάβη.

48. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει το συμπέρασμά του ότι η εισαχθείσα ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας δίκη για την αμφισβήτηση της τρίτης πράξης που έθιγε την ιδιοκτησία των προσφευγουσών είχε υπερβολική διάρκεια και ότι, κατά το εν λόγω διάστημα, αυτές δεν μπόρεσαν να απολαύσουν πλήρως την χρήση του ακινήτου τους. Η κατάσταση αυτή προξένησε στις προσφεύγουσες μία υλική ζημία, καθώς και αγωνία και ένταση (βλέπε, προς την κατεύθυνση αυτή, την προαναφερθείσα απόφαση *Βαρυπάτη κατά Ελλάδας*, § 36), για τα οποία το Δικαστήριο εκτιμά ότι πρέπει να τους επιδικάσει από κοινού 24.000 ευρώ, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται ως φόρος επί του ποσού αυτού.

B. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

49. Οι προσφεύγουσες ζητούν επίσης 7.500 ευρώ για τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη, στα οποία υποβλήθηκαν ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, και 5.500 ευρώ για εκείνα στα οποία υποβλήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου. Προς τούτο, αυτές προσκομίζουν δύο τιμολόγια συνολικού ποσού 1.288 ευρώ, συντεταγμένες στο όνομα του δικηγόρου τους για την δίκη ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης και του Συμβουλίου της Επικρατείας και βεβαιώνουν ότι οφείλουν στον δικηγόρο τους το υπόλοιπο των αιτουμένων ποσών, ποσά, τα οποία υπολογίστηκαν σύμφωνα με τους εφαρμοστέους ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων πίνακων αμοιβών. Εναλλακτικά, οι προσφεύγουσες αξιώνουν 10.000 ευρώ για όλα τα έξοδα συνολικά.

50. Σε ό,τι αφορά τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη, στα οποία οι προσφεύγουσες υποβλήθηκαν στην Ελλάδα, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι αυτά δεν δικαιολογούνται στο σύνολό τους. Σε κάθε περίπτωση, εκτιμά ότι το αίτημα των προσφευγουσών για την αιτία αυτή είναι υπερβολικό και ότι δεν υπάρχει αιτιώδης συνάφεια με τις επικαλούμενες παραβιάσεις. Σε ό,τι αφορά τα έξοδα, στα οποία οι προσφεύγουσες υποβλήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι τα αιτούμενα ποσά είναι υπερβολικά και αδικαιολόγητα. Η Κυβέρνηση καταλήγει ότι το Δικαστήριο πρέπει να απορρίψει το αίτημα για τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη ή, εναλλακτικά, να επιδικάσει ένα ποσό που δεν μπορεί να υπερβεί τα 1.500 ευρώ.

51. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η επιδίκαση εξόδων και δικαστικής δαπάνης στη βάση του άρθρου 41 προϋποθέτει την απόδειξη της πραγματικότητας και της αναγκαιότητάς τους και, επιπλέον, του εύλογου χαρακτήρα του ύψους τους (*Ιατρίδης κατά Ελλάδας* (δίκαιη ικανοποίηση) [GC], no. 31107/96, § 54, CEDH 2000-XI).

52. Προκειμένου περί των εξόδων και της δικαστικής δαπάνης στην Ελλάδα, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι η διάρκεια μιας διαδικασίας μπορούσε να επιφέρει μία αύξηση των εξόδων και της δικαστικής δαπάνης του προσφεύγοντος ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και ότι πρέπει επομένως τούτο να ληφθεί υπόψη (βλέπε, μεταξύ άλλων, *Caruano κατά*

Ιταλίας, απόφαση της 25 Ιουνίου 1987, série A no. 119-A, σελ. 15, § 37). Το Δικαστήριο σημειώνει εν τούτοις ότι τα αιτούμενα εν προκειμένω έξοδα δεν γεννήθηκαν από την διάρκεια της διαδικασίας, αλλά είναι έξοδα στα οποία οι προσφεύγουσες υποβλήθηκαν κανονικά στο πλαίσιο της επίδικης διαδικασίας. Σε ό,τι αφορά τα έξοδα που ζητούνται για την διαδικασία ενώπιόν του, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι οι αξιώσεις των προσφευγουσών δεν συνοδεύονται από τα απαραίτητα δικαιολογητικά που θα επέτρεπαν τον ακριβή υπολογισμό τους. Πρέπει επομένως να απορριφθεί το αίτημα αυτό.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

53. Το Δικαστήριο κρίνει προσήκον να βασίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας στο επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή.
2. *Αποφαίνεται* ότι δεν υπήρξε παραβίαση του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1.
3. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.
4. *Αποφαίνεται* ότι

α) το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει από κοινού στις προσφεύγουσες, μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης, 24.000 (είκοσι τέσσερις χιλιάδες) ευρώ για υλική ζημία και ηθική βλάβη, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται για τον φόρο επί του ποσού αυτού,

β) από τη λήξη της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, το ποσό αυτό θα προσανζηθεί με τόκους υπολογιζόμενους με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο θα ισχύει κατά την εν λόγω περίοδο, προσανζημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

5. *Απορρίπτει* το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη γαλλική γλώσσα και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 11 Οκτωβρίου 2007 κατ'εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

(υπογραφή)

André WAMPACH

Αναπληρωτής Γραμματέας

(υπογραφή)

Λουκής ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ

Πρόεδρος